

Lærermateriale

HELE VERDEN
I SKOLE
2008

Indhold

Del 1:

Hele Verden i Skole 2008- hvad?	side 1
Hele Verden i Skole 2008- hvorfor?	side 2
Hele Verden i Skole 2008- hvordan?	side 3
LæseRaketten	side 3
Indsamlingsprojektet "En Ny Fremtid"	side 4
Saml ind og vind - og gør en forskel	side 5
Den globale aktionsuge – sæt en verdensrekord	side 7

Del 2:

Opgaver til LæseRaketten:	
Opgaveforslag	side 8

Højtlesning

Elefanten uden ende	side 9
Frøen	side 10
Reginatu læser højt	side 11

Trin 1

Bo og Jon leger slaver	side 12
Godmorgen Benjamin	side 14

Trin 2

Total urealistisk	side 15
Alice og Muhammed på arbejde	side 16
Stop børnearbejde – 100% i skole	side 18

Trin 3

Hawas historie.....	side 20
Digt – En børnesoldats erindringer.....	side 22
Bookie i diamantminen.....	side 23
Uddannelse for alle.....	side 25

Fakta om Sierra Leone.....	side 26
Links til hjemmesider.....	side 26
100% i skole-spillet.....	side 27

Lærermaterialet til Hele Verden i Skole 2008 er udviklet af IBIS, Hele Verden i Skole 2008-kampagne-neteamet. Kopier gerne til undervisningsbrug med kildeangivelse. Alle rettigheder er forbeholdt IBIS, forfattere og illustratører.

Kirsten Bjødstrup Jensen og Mette Mou Jensen har udvalgt, redigeret og skrevet hovedparten af opgaverne.

Illustrationer og foto af: Rasmus Bregnhøj, Emil Langreen, Carl Quist Møller, Trine Skovmand (SIBI-figurerne) og Lotte Ærsøe.

LæseRaketten uddeles gratis til alle deltagere i Hele Verden i skole-kampagnen. IBIS vil gerne takke for de flotte bidrag fra de virksomheder og institutioner, der har gjort dette muligt.

Efter kampagnens afslutning vil det være muligt at købe LæseRaketten så længe lager haves. Kontakt IBIS, Nørrebrogade 68B, 2200 København N eller verdeniskole@ibis.dk

Velkommen til Hele Verden i Skole

Velkommen til Hele Verden i Skole 2008, som sætter fokus på, at alle børn i verden har ret til uddannelse af god kvalitet. Med kampagnen får eleverne lejlighed til at få et globalt perspektiv på uddannelse samtidig med, at de helt konkret får mulighed for at hjælpe børn i Sierra Leone med at komme i skole.

Dette lærermateriale er et supplement til Hele Verden i Skole-kampagnen.

Den første del af materialet beskriver Hele Verden i Skole-kampagnens baggrund og dens forskellige elementer.

Anden del består af undervisningsideer og opgaver, som er relevante i forhold til forskellige trin- og slutmål for folkeskolen, og som egner sig til praktisering af undervisningsdifferentiering.

Del 1

Hele Verden i Skole 2008 – hvad?

Hele Verden i Skole er navnet på den danske del af den globale kampagne for uddannelse, som i over 100 lande, arbejder for, at alle børn får mulighed for en gratis grunduddannelse af god kvalitet.

Hele Verden i Skole 2008 er centreret omkring bogen LæseRaketten, som indeholder spændende historier fra både fantasiens og virkelighedens verden. Historierne oplyser på hver deres måde om uddannelsesrelaterede temaer og dilemmaer, og lægger op til stillingtagen, refleksion og diskussion. Vi foreslår, at du og din klasse bruger mindst en lektion på bogen.

Hvis I har lyst til mere, indeholder kampagnen også forskellige muligheder for aktivt at engagere sig. I kan vælge at deltage i følgende:

Hele Verden i Skole- indsamlingen

Giver dig og dine elever mulighed for at samle penge ind til skoleprojektet En ny fremtid i det afrikanske land Sierra Leone. Hvis I samler ind, kan I være heldige at vinde klassepræmier i klassekonkurrencen "En Sikker Vinder".

Den globale aktionsuge

Du og dine elever kan gennem forskellige events og happenings hjælpe med til at holde politikerne fast på deres løfte om uddannelse for alle inden 2015.

STOP børnearbejde

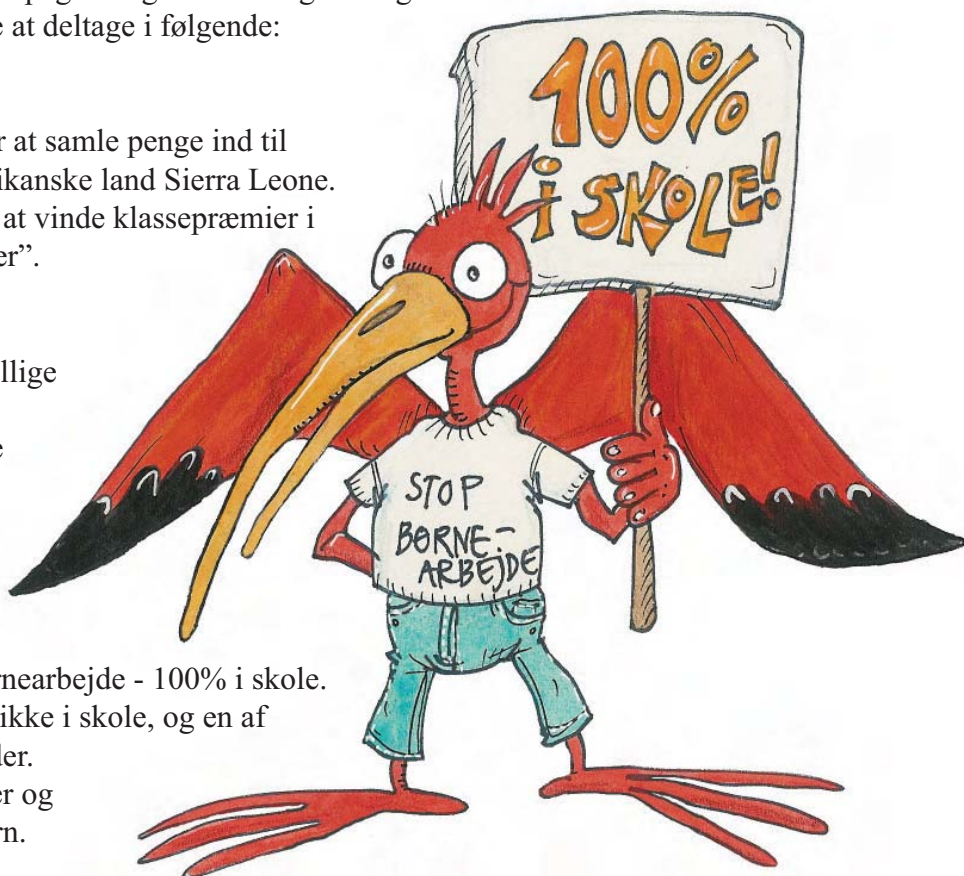
- 100% i skole

Temaet for dette års Hele

Verden i Skole-kampagne er Stop børnearbejde - 100% i skole.

Tusindvis af børn i Sierra Leone går ikke i skole, og en af grundene er blandt andet, at de arbejder.

Det skal der laves om på, for skolen er og bliver den bedste arbejdsplads for børn.

IBIS' erfaring viser, at gode skoler er det bedste middel mod børnearbejde. God og relevant undervisning i den lokale skole, kan være med til, at flere forældre prioriterer skolegang for deres børn højere, frem for at sende dem på arbejde.

Gennem deltagelse i årets kampagne kan du og dine elever være med til at sende børn i Sierra Leone i skole og dermed være med til at give dem en ny fremtid. Sidste år deltog 185.000 danske elever i kampagnen, som støttede achuar-bøenene i Peru. Forhåbentligt vil lige så mange bakke op om kampagnen i år - Vi skal have 100% i skole.

Hele Verden i Skole – hvorfor?

På FN's uddannelsestopmøde i Dakar i år 2000 underskrev alle verdens ledere Dakar-erklæringen. Denne erklæring skal sikre uddannelse for alle inden 2015. Der er stadigvæk 72 millioner børn, der ikke er kommet i skole og ved at deltage i Hele Verden i Skole-kampagnen er I med til at sætte fokus på alle børns ret til uddannelse. Det er vigtigt, at holde politikerne fast på deres løfte om gratis skolegang for alle børn inden 2015.

Uddannelse er en menneskeret, og vi håber, at kampagnen vil skabe debat om det ansvar, vi alle har i bestræbelserne på at sikre en bedre og mere retfærdig verden med lige vilkår for alle.

IBIS-mål med kampagnen - Hele Verden i Skole-kampagnen skal bidrage til:

- at eleverne får viden om alle børns ret til uddannelse og får kendskab til målet om uddannelse for alle inden 2015.
- at eleverne kommer i øjenhøjde med børn fra andre lande og udvider deres viden om verden og forståelse af andre kulturer.
- at give stof til at eleverne diskuterer og reflekterer over begreber som medbestemmelse, medansvar, solidaritet, rettigheder og pligter samt frihed, ligeværd og demokrati.
- at eleverne opbygger personligt funderede værdiforestillinger, som skaber mulighed for, at de selv kan tage stilling, træffe etisk funderede valg og handle i både skole og samfundet.

Dakar-målene

I år 2000 blev verdens ledere enige om Dakar-erklæringen. Hovedformålet er at sikre at alle børn får adgang til en uddannelse inden år 2015. Nu i 2008 er over halvdelen af tiden gået, men 72 millioner børn går stadig ikke i skole.

1. Tilbud til de yngste

Dårligt stillede børn skal have mulighed for f. eks. førskole uddannelse.

2. Alle børn i skole

Alle skal have adgang til gratis grundskoleuddannelse af god kvalitet.

3. Uddan unge og voksne

Lige adgang for unge og voksne til relevant faglig og praktisk undervisning.

4. Halvér analfabetismen

Halvér analfabetismen, særligt hos kvinder, og sikre adgang til fortsat uddannelse for voksne.

5. Piger i skole

Ligestilling mellem kønnene i skolerne og særlig fokus på, at piger fuldfører en grunduddannelse af god kvalitet.

6. God kvalitet

Forbedring af undervisningen, så det højest mulige indlæringsniveau sikres, og alle får et målbart udbytte af undervisningen.

Hele Verden i Skole – hvordan?

Der er flere måder at arbejde med Hele Verden i Skole på. Her følger en detaljeret beskrivelse af LæseRaketten, indsamlingsprojektet ”En Ny Fremtid”, Hele Verden i Skole-indsamlingen og den globale aktionsuge.

LæseRaketten

Læsning er en forudsætning for uddannelse, og grundideen med LæseRaketten er, at give danske elever gode læseoplevelser samt at skabe debat om ulighed i verden. I foråret sidder tusindvis af danske elever fordybet i LæseRakettens fiktive og faktuelle univers, og de gør netop det som millioner af børn risikerer aldrig at komme til - de læser. Med LæseRaketten vil IBIS give eleverne anledning til at tænke over, hvad det betyder for deres liv og samfund at kunne læse, og hvad konsekvensen kan være, hvis de ikke kan læse.

IBIS’ mål med LæseRaketten LæseRaketten skal bidrage til:

- at puste til elevernes læselyst og læseglæde
- at eleverne gennem læsning af historier om børn fra forskellige dele af verden får indsigt i uddannelse i global sammenhæng.
- at eleverne forbedrer deres læse- og lyttefærdigheder.
- at mange elever får en særlig oplevelse af at få en bog som de kan give et personligt særpræg med egne udsagn og farver.

Form - trininddeling

LæseRakettens tekster er trininddelte i henholdsvis højtlesning, trin 1, trin 2 og trin 3. Højtlesningsteksterne er rettet mod de mindste elever mens trin 1, 2 og 3 er rettet mod elever på forskellige læsefærdighedsniveauer. Trin 1 er det letteste niveau, hvorefter sværhedsgraden stiger i trin 2 og trin 3. Trininddelingen er kun vejledende, og der er rig mulighed for differentiering i klassen, idet den enkelte elev kan læse og arbejde med de tekster, som svarer til dennes niveau.

Indhold

LæseRaketten indeholder forskellige tekstgenrer. Uanset om teksterne tegner et billede af fantasiens eller virkelighedens verden, så indeholder de alle perspektiver, som kan relateres til skole og uddannelse. I 2. del findes der opgaver, som kan supplere læsningen af de forskellige tekster. Opgaverne spænder vidt, og de giver mulighed for både at arbejde med det talte og det skrevne sprog. Se mere på side 8.

Indsamlingsprojektet "En Ny Fremtid"

Hele Verden i Skole støtter i år børn og unge i Sierra Leone til en bedre fremtid. Ti års borgerkrig i har medført, at omkring en halv million børn aldrig er kommet i skole. Mange af disse børn er nu blevet for gamle til at starte i første klasse. For at give disse børn en chance for at komme i skole, har IBIS, i samarbejde med Sierra Leones regering og med støtte fra EU, startet projektet En Ny Fremtid. Målet med det treårige projekt er at uddanne 75 nye lærere og sikre 3.000 børn og unge en plads i skolen.

Efteruddannelse af 75 lærere

I løbet af de tre år projektet varer vil de 75 lærere, der underviser børnene i En Ny Fremtid-klasserne gennemgå et efteruddannelsesprogram. Programmet er en kombination af weekendkurser og supervision ude i klasserne.

Forløbet leder frem mod, at lærerne tilegner sig viden om, og erfaring med didaktiske og pædagogiske metoder og tilgange, der gør dem i stand til at undervise reflekteret og varieret i klasser med store aldersforskelle. Der

bliver lagt ekstra vægt på, at lærerne udvikler forskellige kompetencer og færdigheder, som rusten dem til at undervise børn, der kan have psykiske og fysiske mén fra krigen. Efter tre år står lærerne med en tidssvarende læreruddannelse, som giver dem adgang til at undervise i det formelle skolesystem i Sierra Leone.

Eleverne

3.000 børn og unge mellem 10-18 år er allerede startet i de gratis En Ny Fremtid-klasser i Kono-distriktet i Sierra Leone. De skal ikke betale for skolebøger eller andre materialer, og de skal ikke bære skoleuniform. Eleverne er alle for gamle til at starte i det formelle skolesystem. Kombinationen af deres alder og motivation giver gode og hurtige læringsresultater. I løbet af det første år, havde de udelukkende engelsk og matematik, hvilket har betydet, at 75% af eleverne allerede efter det år var i stand til at læse, skrive og regne. Efter tre år, vil de have opnået et niveau, der svarer til et seksårigt forløb i den almindelige skole. Eleverne bliver efter projektets afslutning sluset ind i de lokale skoler på et aldersvarende klassetrin.

Det koster i alt 370 kr. at give et barn i En Ny Fremtid projektet et års skolegang.

Saml ind og vind – en mulighed for at gøre en forskel

Hele Verden i Skole-indsamlingen giver eleverne mulighed for at engagere sig aktivt. Ved at samle ind kan du og din klasse være med til at gøre en forskel for nogle af de børn, I har læst om i LæseRakketten. De indsamlede penge går til de børn og unge, som deltager i projektet ”En Ny Fremtid”. Det er naturligvis helt frivilligt, om I vil samle ind eller ej. Vi håber selvfølgelig, at rigtig mange har lyst til at hjælpe. Deltagelse i indsamlingen kan være med til at udvikle den enkelte elevs bevidsthed om medansvar.

Saml ind...

I kan samle ind på forskellige måder:

Salg af lodsedler

I lærerkuverten er der vedlagt 60 lodsedler, som giver mulighed for at vinde flotte præmier. Lodsedlerne sælges for 10 kr. stykket, og de må sælges til alle.

Hvis I får brug for flere lodsedler, kan de bestilles på hjemmesiden:
www.ibis.dk/verdeniskole

Indsamling med raslebøsser

Som noget nyt i år er det muligt at gå på gaden med raslebøsser i forbindelse med Hele Verden i Skole-indsamlingen. Det giver eleverne lov til at samle penge ind én bestemt dag, søndag d. 27. april 2008, under bestemte regler.

Kontakt Hele Verden i Skole-kampagnen på IBIS på tlf.: 35 35 87 88 eller verdeniskole@ibis.dk for at få indsamlingsbøsser og eventuel hjælp til ruteplanlægning.

Brug fantasien

I kan samle penge ind på mange andre fantasifulde måder. F.eks. ved at lave en cafe og sælge mad, opføre teater eller koncerter med entre, arrangere et loppemarked med gammelt legetøj eller ved, at eleverne tilbyder forældre eller naboer deres hjælp.

Kun fantasien sætter grænser.

Se flere indsamlingsideer på ibis.dk/abc

...og vind

”En Sikker Vinder” er en klasse-konkurrence mellem de klasser, som vælger at samle ind.

Reglerne er simple:

- Hver gang klassen samler 100 kr. ind, får klassen ét chancenummer i En Sikker Vinder-lodtrækningen om præmier til klassen.
- Der er også særlige præmier til de klasser, der samler ind på den mest fantasifulde måde.
- Der er desuden også præmier til de klasser, som inden for deres gruppe 0.-2. klasse, 3.-5. klasse, 6.-9. klasse samler flest penge ind.

Klassen deltager ved at benytte indbetalingskortet på den indsamlingsplakat, som I finder i lærerkuverten - husk at skrive klasse, skole og by på indbetalingskortet.

Sidste frist for indbetaling, hvis I ønsker at deltage i lodtrækningen er tirsdag den 20. maj 2008.

Husk at se efter på hjemmesiden og kontroller at I er registreret korrekt. Forkert angivelse af beløb, klasse, skole eller by kan betyde, at I ikke kommer med i lodtrækningen om de mange præmier.

Hvis klassen ønsker at dyste i kategorien ”Den mest fantasifulde indsamlingsidé”, skal klassen sende et brev til IBIS med en kort beskrivelse af, hvad de har lavet. I må meget gerne sende digitale fotografier af jeres indsamling.

Adressen er:

IBIS - Hele Verden i Skole, Nørrebrogade 68 b, 2200 København N.

Eller send en mail til: verdeniskole@ibis.dk

Salg af Hele Verden i Skole-lodsedler

Lodsedlerne til Hele Verden i Skole-lotteriet må sælges fra 1. marts til 19. maj. De sælges for 10 kr. stykket, og må i år sælges over alt og til alle. Det kræver dog tilladelse fra jeres lokale politi, hvis I vil sælge lodsedler fra en fast bod på et offentligt sted.

Der bliver i alt trykt 600.000 lodsedler og de bliver nummereret fra 000001 - 600000. Der vil blive trukket lod om vinderpræmierne blandt alle trykte lodsedler.

For at lette administration for dig og andre lærere skal usolgte lodsedler ikke registreres. Usolgte lodsedler returneres til IBIS på følgende adresse:

IBIS, Nørrebrogade 68b, 2200 København N.

Mærk venligst kuerten med "Hele Verden i Skole" og antallet af returnerede lodsedler.

Vinderne i Hele Verden i Skole-lotteriet bliver offentliggjort den 1. juni 2008 på www.ibis.dk/verdeniskole. Præmierne skal afhentes senest den 13. juni 2008. Der vil blive trukket lod om alle uafhængte lotteripræmier, blandt alle klasser der har samlet penge ind.

Indsamling med raslebøsser

- Indsamling med raslebøsser må kun foregå søndag d. 27 april 2008
- Tidspunkt: Hele dagen frem til klokken 18.00.
- Børn under 13 år skal følges med en voksen.
- Børn mellem 13 og 18 år skal gå sammen to og to.
- Husstandsindsamling må kun finde sted én gang hos hver husstand.

Kontakt Hele Verden i Skole-kampagnen på IBIS på tlf.: 35 35 87 88 eller verdeniskole@ibis.dk for at få raslebøsser og flere informationer omkring indsamling med raslebøsser.

To timers indsamling med raslebøsse giver som regel mellem 500 og 1.000 kr. pr. indsamler. Det er nok til at give flere børn undervisning i En Ny Fremtid-skoleprojektet i et helt år.

2007 Indsamlingen

Sidste år samlede danske skoleelever kr. 657.947,91 ind til en bedre skolegang for achuar-indianerne i regnskoven i Peru. De indsamlede penge har betydet, at 575 børn nu får undervisning på deres eget sprog.

Læs, hvordan det går med projektet i LæseRaketten 2008 og på hjemmesiden.

Den globale aktionsuge - Sæt en verdensrekord

Den anden mulighed for at engagere sig i forbindelse med Hele Verden i Skole-kampagnen er at deltage i den globale aktionsuge.

Den globale aktionsuge ligger i uge 17, hvor du og din klasse har mulighed for at engagere jer aktivt i de problematikker, som LæseRakettens forskellige tekster rejser.

I kan være med til at handle og skabe debat på følgende måder:

Kom i Guinness Rekordbog – for en god sag!

En af de aktiviteter I kan være med til er Verdensrekordforsøget, hvor elever verden over vil forsøge at slå rekorden for ”Verdens største klasse-time.”

Læs mere side 46-47 i LæseRaketten

Den 23. april 2008 kl.10 vil millioner af elever modtage den samme 30-minutters undervisning. Undervisningen vil foregå på elevernes eget sprog. Lektionsplanen findes som ekstra-materiale i lærerkuverten. I kan også invitere forældre og venner til at være med, så I bliver rigtig mange, der er med til at gøre opmærksom på, at alle børn skal i skole inden år 2015.

For at jeres indsats kan blive talt med i rekordforsøget, er det vigtigt, at I udfylder vitterlighedserklæringen, som findes i hæftet med lektionsplanen.

Den gamle rekord for verdens største klasse-time på over 1.400.000 blev sat i Hele Verden i Skole-Aktionsugen 2003, hvor mere 36.000 danske børn var med.

Politikerne tilbage på skolebænken

At man skal holde hvad man lover – det ved enhver. I kan vælge at deltage i denne aktion, som handler om at gå i dialog med politikerne. Det er vigtigt, at vi sammen får fat i så mange politikere som muligt, for de skal tilbage på skolebænken. De har med Dakar-erklæringen lovet, at hjælpe alle børn i skole, men 72 millioner børn går stadig ikke i skole.

Din klasse kan invitere en politiker eller en anden person med indflydelse ud i klassen eller på skolen.

Denne aktivitet lægger op til en række gode diskussioner i klassen.

Måske kan I diskutere: Hvem har indflydelse i vores samfund? Har vi selv mulighed for at få indflydelse? Hvad ligger der bag ordene ytringsfrihed, ligeværd og demokrati?

I kan invitere jeres gæst til at deltage i rekordforsøget eller en anden dag, hvor det passer bedre.

Hvis I ikke har mulighed for at få besøg, kan I sende budskabet, om at alle børn skal i skole, til politikerne. Se hvordan på hjemmesiden.

I også kontakte jeres lokalpresse og fortælle dem om jeres aktiviteter. Send gerne fotos til IBIS af jeres aktiviteter.

Følg med i Hele Verden i Skole-nyhedsbrevene og på hjemmesiden hvor du finder

- besked om deadlines
- nyt om indsamlingsresultater og vinderne
- nyt fra projektet i Sierra Leone

Del 2

Opgaveforslag

De efterfølgende sider indeholder opgaver til LæseRaketten's tekster. Opgaverne er udformet på en måde, så de kan danne baggrund for både kortere og længerevarende undervisningsforløb.

Opgaverne er lettilgængelige, og layoutet gør det muligt at fotokopiere dem direkte til eleverne. Opgaverne skal ses som en vifte af undervisningsideer. Du kan plukke frit mellem opgaverne, da de ikke er tænkt i en bestemt kronologisk rækkefølge. Nogle opgaver er mere tidskrævende end andre, og du kan frit vælge, hvad du synes, passer bedst til din klasse.

IBIS' mål med opgaverne er:

- at eleverne gennem materialet kommer i øjenhøjde med børn fra fantasiens og virkelighedens verden.
- at eleverne udvikler deres lytte/læse- og tale/skrive-færdigheder.
- at eleverne gennem opgaverne får mulighed for at arbejde med to forskellige sider: den praktisk musiske side og den mere rationelle side.

Form

Den overordnede struktur for opgaverne er trininddeling. De starter ved højtlesning, hvorefter opgaverne på trin 1, 2 og 3 af stigende sværhedsgrad. Trininddelingen er vejledende, og den giver gode muligheder for undervisningsdifferentiering, idet eleverne kan arbejde med tekster og opgaver svarende til den enkeltes faglige niveau.

Højtlesningsopgaverne er i høj grad lærerstyrede og derfor formuleret til læreren. De øvrige opgaver henvender sig direkte til eleverne og kan med fordel kopieres til eleverne.

Alle opgaverne er udformet i en simpel struktur, som gør det nemt at overskue de enkelte opgavers indhold, organiserings- og præsentationsform.

Hele Verden i Skole- mappe

Vi foreslår, at eleverne laver en porteføllemappe, hvor de kan lægge udvalgte produkter i.

Hent eventuelt forsiden til Hele Verden i Skole-mappen på ibis.dk/abc.

Følgende ikoner bruges i opgaverne:

viser organiseringsformen

viser at det skriftlige produkt kan lægges i Hele Verden i Skole-mappen

Temaer

Nogle opgaver kan bruges til generelle diskussioner om forskellige nøgletemaer i LæseRaketten. Se blandt andet:

- Klassesamtale om, hvorfor nogle børn ikke kommer i skole side 9 i "Elefanten uden ende".
- Diskussion om børnearbejde side 16-17 i "Alice og Muhammed på arbejde".
- "Stop børnearbejde- 100 % i skole" side 18-19.
- Børnesoldater side 20-21 "Hawas historie" og side 22 "En børnesoldats erindringer"
- "Uddannelse for alle" side 25.

Elefanten uden ende

Klassesamtale

 Klassen

Tal om figurerne med eleverne. Hvem er hvem?

Bed eleverne om at fortælle alt, hvad de ved om figurerne. Er de onde, gode, kloge, dumme, heldige, uheldige, søde, hjælpsomme osv.?

Skriv evt. ordene op på tavlen som modsætningspar.

Spørgsmål til samtale i klassen:

Hr. Styggesen siger: "Cirkus er hot, skolen er not." Hvorfor tror I, han synes, at det er bedre for babyelefanterne at arbejde end at gå i skole?

Løvinden siger: "Det bedste sted at arbejde er i skolen." Hvorfor tror I, løvinden synes det?

Hvor synes I, det er bedst at arbejde? Hvorfor?

Løvinden fortæller sin klasse, at 72 millioner børn i verden ikke går i skole. Hvorfor tror I, at så mange børn ikke kommer i skole?

Her er inspiration til mulige grunde:

- de er for fattige.
- de gider ikke gå i skole.
- de skal arbejde i stedet for at gå i skole.
- der er ikke nogen skole.
- der er ikke nogen lærer i skolen.
- de synes ikke, det er vigtigt at gå i skole.
- de har ikke råd til bøger eller skoleuniformer.
- skolen er så dårlig, at forældrene ikke mener, deres børn lærer noget i skolen.

Dukketeater

 2-3 personer

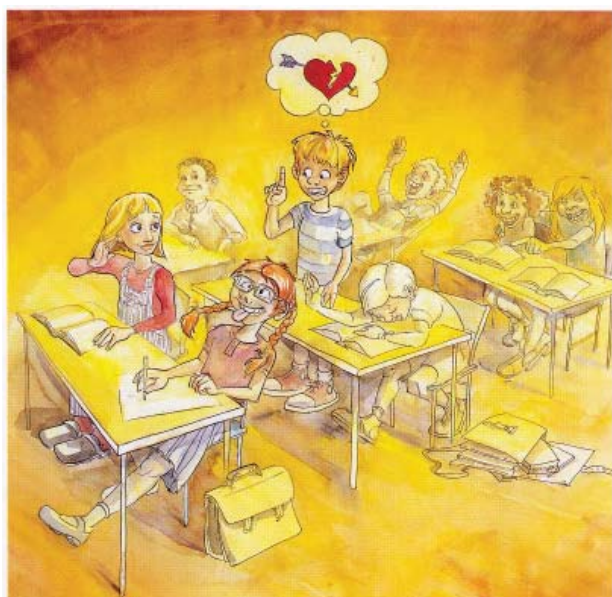
Lad eleverne genfortælle historien som et dukketeater. Del eventuelt historien op i mindre dele og giv hver gruppe en lille del, så klassen tilsammen spiller hele historien.

Lad eleverne tegne figurerne fra historien, klippe dem ud og lime dem på træpinde. Lad dem også tegne løvinden, som optræder i historien.

Frøen

Billedbeskrivelse

👤 👤 👤 👤 👤 👤 Klassen

Tal med dine elever om billedet på side 20 i LæseRaketten og de følelser, personerne på billedet udtrykker. Hvordan kan man se, om de er glade, sure, flove, kedede osv.?

Skriv følelserne op på tavlen. Tal desuden om forskellige grader af følelser f.eks. sur, gal, rasende. Tal også om modsætninger.

Lad eleverne vælge en af de følelser, som I har snakket om. Efter tur rejser de sig op og viser den følelse, de har valgt. De skal vise følelsen uden at sige noget. De andre elever i klassen skal nu gætte, hvilken følelse der vises.

Læs i den usynlige bog

👤 👤 👤 👤 👤 👤 Klassen

Følgende læses op for klassen:
Sid helt stille. Nu skal I bruge jeres fantasi. I skal nu tage jeres usynlige bog op af tasken. Forestil jer, at det er en rigtig bog. Læg bogen på bordet og slå op på side 14.

Nu skal I skiftes til at læse op, hvad der står på jeres side. I må gerne følge med med fingeren i bogen.

Hvis der står noget andet i din bog end det der bliver læst op, så ræk hånden op.

Når du bliver spurgt kan du sige:
”Nej, det står der altså ikke i min bog.” Læs i stedet det op, der står i din bog på side 14.

En vandrehistorie

👤 👤 👤 👤 Grupper

Del klassen op i to eller tre grupper. Hver gruppe sætter sig i en rundkreds. Du (læreren) hvisker en kort løgnehistorie til én i hver gruppe. Han/hun fortæller historien videre til den person, som sidder til venstre. Han/hun fortæller så historien videre til den næste i rundkredsen, som fortæller den videre til den næste osv. Sådan

fortsætter historien med at vandre, indtil historien når til den sidste i rundkredsen, som skal fortælle historien højt.

Tal med eleverne, om det stadig er den samme historie, som blev visket til den første person i rundkredsen.

Reginatu læser højt

Sammenlign Reginatus liv med jeres

👤 👤 👤 👤 👤 👤 Klassen

Lad eleverne svare på følgende spørgsmål om Reginatu. Lad dem derefter svare på spørgsmålene i forhold til dem selv.

- Hvad skal Reginatu hjælpe med derhjemme?
- Hvad vil Reginatu gerne være, når hun bliver stor?
- Hvad er Reginatus yndlingsfarve?
- Hvad spiser hun i løbet af en dag?
- Hvor gammel var hun, da hun startede i skole?
- Hvornår møder hun i skole?
- Hvad laver hun inden, hun tager i skole?

Lad eleverne sammenligne deres liv med Reginatus. Tal om ligheder og forskelle.

Se Reginatus skolebog
på side 33 i LæseRaketten

Bo og Jon leger slave

Beskriv personerne

 Alene

Tænk på personerne. Hvordan synes du, de er?

ORD: Ond, retfærdig, uretfærdig, sur, glad, ked af det, fræk osv.

Sæt streger fra ordene og ned til personerne.

Nogle ord passer måske til flere personer. Find selv på flere ord.

  Par

Tal med din sidemand.
Sammenlign jeres streger.
Fortæl hinanden hvorfor I har sat stregerne, som I har.

Denne opgave kan kopieres til eleverne

Ond

Uretfærdig

Retfærdig

Ked af det

Sur

Fræk

Bo og Jon leger slave

Disse opgaver kan
kopieres til eleverne

Drama

Grupper (4 -5)

Del jer ind i grupper af 5 personer. I skal spille en rolle hver. De fem roller er: far, mor, Jon, Bo, købmanden. Klæd jer ud

Grupperne kan dramatisere historien på følgende måder:

1. Mime skuespillet.
2. Mime, med en fortæller.
3. Spille skuespillet med replikker.

Temadiskussion

Klassen

Tal om spørgsmålene sammen.

Hvorfor gider Bo ikke gå i skole?

Hvordan tror du, Bo ville have det, hvis han ikke gik i skole?

Bos mor siger, at det er vigtigt at lære noget. Hvorfor tror du, hun synes det? Er du enig?

I slutningen af historien siger købmanden, at børn skal gå i skole og ikke være slaver?

Synes du, det er rigtigt? Hvorfor/hvorfor ikke?

Hvem er slave, og hvem er hersker i historien? Hvordan kan du se det? Kig evt. på den måde de taler til hinanden.

Hjælp også Sibi med at svare
på følgende spørgsmål.

- Hvad er en slave egentlig?
- Hvad er slaveri?
- Hvordan er forholdet mellem en slave og hans hersker?
- Hvorfor findes der mon overhovedet slaveri?
- Hvad synes du om slaveri? Er det okay?
- Hvorfor/hvorfor ikke?
- Kan børn være slaver? Hvordan?
- Tror du, at der findes slaver i dag eller var det kun i gamle dage?

Godmorgen Benjamin

Dit og mit liv

 Alene

Benjamin fortæller om sig selv.

Hvor ligner du Benjamin? Svar ja eller nej på om det passer på dig og skriv det rigtige svar.

Se eksemplet med Anna nedenfor

Benjamin

Jeg hedder Benjamin

Jeg er 8 år gammel

Eksempel: Anna

ja ☒ nej Jeg hedder Anna
☒ ja nej Jeg er 8 år gammel

Benjamin	Dit svar
Jeg hedder Benjamin	ja nej
Jeg er 8 år gammel	ja nej
Jeg kommer fra Sierra Leone	ja nej
Jeg bor i et hus med min mor, far, tante og kusine	ja nej
Jeg spiller tit fodbold	ja nej
Jeg går i 2.klasse	ja nej
Jeg kan bedst lide at skrive	ja nej
Jeg kan godt lide at gå i skole	ja nej
Jeg har skoleuniform på i skole	ja nej
Jeg har penge med i skole	ja nej
Jeg går til skolen hver dag	ja nej
Jeg har vand med i skole	ja nej
Min bedste ven hedder Fudiy	ja nej

Opsamling

  Par

Tal med din sidemand.

Hvordan ligner du Benjamin?

Hvordan ligner du ham ikke?

Hvad synes I om at gå i skole? Hvad er sjovt?

Hvad er ikke sjovt? Lærer man mere, hvis
man er glad for at gå i skole?

Tegn et billede af dig selv.

Totalt urealistisk

Hurtigskrivning

 Alene

Forestil dig at du er kommet for sent i skole. Du får ikke lov at komme ind i klassen. Du skal blive uden for døren. Hvad tænker, føler, hører og ser du?

Skriv alt hvad du kan nå på 5 minutter. Overskriften på teksten skal være "Uden for døren".

Læs teksten højt i klassen.

Skriv en e-mail

 Alene

Forestil dig at du er enten Klaus eller jeg-fortælleren. Du kommer hjem fra skole og skynder dig at tænde computeren. Du vil skrive en e-mail til din ven eller veninde for at fortælle om alt, hvad der er sket i dag i skolen. Din ven eller veninde går ikke på din skole og ved derfor ikke, hvad der er sket. Skriv en mail, hvor du fortæller om din lærer Morten, stinkaben osv.

Print din e-mail ud og læs den højt i klassen.

Du kan også sende din e-mail til en i klassen

Læg din e-mail i
Hele Verden i Skole-mappen

Endnu mere urealistisk

 Alene

Historien slutter med, at Klaus siger "Det er jo totalt urealistisk..."

Du skal nu selv skrive videre på historien. Husk at skrive i jeg-form ligesom i historien.

Tal om: Hvordan er slutningen? Passer den til historien? Er der noget, der kan gøres bedre?

Bagefter er det den andens tur til at læse højt og få respons.

Ret din slutning til med de nye kommentarer.

 Par

Gå sammen to og to.

Først læser den ene sin slutning højt, mens den anden lytter opmærksomt.

Læg slutningen i din
Hele Verden i Skole-mappe

Alice og Muhammed på arbejde

Disse opgaver kan
kopieres til eleverne

Beskriv billedet

👤 👤 Par

Tal med hinanden om, hvad I ser på fotografiet, hvor Alice er på markedet.

I skal skrive svarene ned. I kan f.eks. tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- hvad sker der i forgrunden og baggrunden?
- hvad laver personerne på fotografiet?
- hvordan ser personerne ud?
- hvordan ser markedet ud?
- hvad udtrykker fotografiet? Stemning?

Tag nu en fælles snak i klassen om, hvad I har diskuteret to og to.

Giv personen liv

👤 Alene

Forestil dig at du er en af de andre personer på fotografiet. Du skal nu skrive personens livshistorie. Fortæl hvad personen hedder, hvor personen bor, hvad personen laver, tænker osv. Livshistorien skal skrives i jeg-form.

👤 👤 👤 👤 👤 Klassen

I skal nu forestille jer, at klasseværelset er markedet. Rejs jer op og gå rundt mellem hinanden, mens I spiller den person, I netop har beskrevet. Når I møder andre så stop og få en lille sludder om, hvem de er, og hvad de laver.

👤 👤 Par

Gå sammen to og to og fortæl hinanden om jeres opdigtede persons livshistorie. Den ene af

jer starter med at fortælle, og den anden stiller uddybende spørgsmål. På den måde får I digtet nye ting om jeres person. Tilføj dem til de ting du allerede har skrevet om personen.

Når I er færdige, bytter I roller, så den første spørger, og den anden fortæller.

Forestil jer nu, at jeres to personer mødes og bliver venner. Forbered jeres første møde. Hvor mødes I? Hvorfor bliver I venner? Skriv stikord ned om disse ting.

Spil jeres første møde igennem og brug stikordene som støtte.

Spil evt. også mødet for de andre i klassen.

Alice og Muhammed på arbejde

Diskussion om børnearbejde

 Grupper (4-5 personer)

I skal gå sammen i grupper og diskutere:

- Hvad mener I børnearbejde er?
- Er det børnearbejde at uddele aviser, rydde op osv.?
- Er der forskel på børnearbejde i Danmark og Sierra Leone?
- Hvorfor arbejder nogle børn i stedet for at gå i skole?
- Er det okay at arbejde, hvis familien er fattig? Hvorfor/hvorfor ikke?

- Arbejder I selv? Hvis ja, hvordan?
- Hvornår er det ok at arbejde. Bør man sætte grænsen op fra 13 til 15 år?

I må gerne være uenige i gruppen. Hvis I ikke synes det samme, så argumenter for hvorfor I synes enten det ene eller det andet.

Fortæl bagefter klassen, hvad I har snakket om. Fortæl også på hvilke punkter, I var uenige.

Lav en rap om børnearbejde

 Alene/ Par

Kig i teksten "Alice og Muhammed på arbejde" og find 10 nøgleord, som du vil lave en sej rap over.

Du må også gerne finde nogle af nøgleordene i teksten "Stop Børnearbejde - 100% i skole" på side 72 i LæseRaketten.

Skriv nu en rap.

Læs din rap højt i klassen, når du er færdig.

I kan også fremføre jeres rap for klassen.

I kunne måske lave et MGP-rapshow, som I inviterer andre klasser med til.

Fakta om børnearbejde

Børnearbejde er alt slags arbejde, der udføres af børn under 14, som kan skade deres fysiske og psykiske sundhed og udvikling, og/eller forhindrer dem i at følge en almindelig obligatorisk fuld tids skolegang.

Små opgaver, som let kan nås efter skole, hjemme eller i marken, er derfor ikke børnearbejde. Til gengæld regnes alle børn i skolealderen, der ikke går i skole, for børnearbejdere, uanset om de får løn for det arbejde de udfører eller ej.

- På verdensplan er der 218 millioner børnearbejdere
- 126 millioner børn arbejder med skadeligt arbejde
- 191 millioner børnearbejdere er mellem 5 og 14 år gamle
- 74 millioner af dem arbejder med skadeligt arbejde
- Cirka 70% arbejder i landbruget
- Cirka 20% arbejder i servicesektoren
- Cirka 10% arbejder i industrien
- For hver krone vi investerer i uddannelse, tjener vi 7 kr. i økonomisk vækst

(e.g. ILO, 2007)

Stop Børnearbejde - 100% i skole

Eventyr

Tal om i klassen, hvad der kendetegner et eventyr. Tal f.eks. om indledningen ”Der var engang”, modsætninger, prøvelser, symboler osv.

 Alene

Forestil dig, at du er H.C. Andersen. Du skal skrive et lille eventyr, hvor enten Alice eller Mohammed eller begge to er hovedperson/hovedpersoner.

 Par

Læs eventyret op for din sidemand. Tal med din sidemand om, hvordan du kan gøre eventyret endnu bedre. Se om han/hun har fået de kendetegn med, som I talte om i klassen.

Ret dit eventyr ud fra din sidemands kommentarer, så dit eventyr bliver endnu bedre.

Læg eventyret i din
Hele Verden I Skole-mappe

Værdiinterview

 Par

I skal rundt på skolen og interviewe forskellige personer om, hvorfor de synes, det er vigtigt at gå i skole. Skriv spørgsmål til jeres interviews, inden I går ud. Overvej hvem I vil spørge. Er det yngre elever, elever på jeres egen alder, ældre elever, lærere, skolelederen, rengøringspersonalet, pedellen, bibliotekaren?

Inden I interviewer en person, beslutter I jer for, hvem der skal være interviewer, og hvem der skriver svarene ned. I kan eventuelt skiftes undervejs.

I kan også spørge jeres lærer, om skolen har en båndoptager, I kan låne og optage nogle af interviewene.

 Klassen

Når I kommer tilbage i klassen, fortæller hvert par, hvad de forskellige personer har sagt om, hvorfor det er vigtigt at gå i skole. Jeres lærer skriver svarene op på tavlen.

Diskuter hvilke svar I synes, der er de vigtigste. Find i fællesskab frem til de fem vigtigste argumenter for, hvorfor det er vigtigt at gå i skole. Bliv i klassen enige om hvilke argumenter, der skal være nr.1, 2, 3, 4 og 5.

I er sikkert ikke enige om rækkefølgen. Forklar, hvorfor du vælger det ene argument fremfor det andet.

Planche om børnearbejde

 Grupper

Gå sammen i grupper og diskuter, hvordan vi kan stoppe børnearbejde. Diskuter hvem der kan gøre hvad:

- Hvad kan politikerne gøre for at stoppe børnearbejde?
- Hvad kan hjælpeorganisationerne gøre for at stoppe børnearbejde?
- Hvad kan firmaer gøre for at stoppe børnearbejde?

- Hvad kan forbrugere gøre for at stoppe børnearbejde?
- Hvad kan I selv gøre?

Lav en planche om det, I har diskuteret og fremlæg det for resten af klassen. Fremlæg mundtligt i klassen., hvad du har valgt, til din planche, og hvorfor?

I kan lave en udstilling med jeres plancher, på skolen eller måske på det lokale bibliotek!

Stop Børnearbejde - 100% i skole

Disse opgaver kan
kopieres til eleverne

Lav en Stop børnearbejde-100% skole-hånd

 Alene

Læg din hånd på et stykke papir og tegn rundt omkring den. Dekorér hånden og skriv et personligt budskab om temaet Stop Børnearbejde-100% i skole.

Hæng tegningerne op i klassen, på skolens bibliotek eller andre steder, hvor I gerne vil have, at jeres budskab bliver set.

Måske vil jeres hænder være med til at skabe debat om børnearbejde.

Send eventuelt nogle af dem til IBIS, så vi kan se hvad I har lavet.

Stop børnearbejde-digt

 Alene

Skriv et digt med overskriften
Stop børnearbejde - 100% i skole

Første linje i digtet skal starte med
"Tænk hvis..."

Resten af indholdet er op til dig.

Læs digtet højt i klassen.

Læg dit digt i
Hele Verden i Skole-mappen

Hvis du har lyst, kan du skrive dit digt på
hjemmesiden www.ibis.dk/abc

Hawas historie

Digt om krig

Par

Gå sammen to og to.

Find udsagnsord og navneord i teksten, som beskriver Hawas historie og emnet krig. Skriv mindst 10 ord ned.

Tal om hvad det er for nogle ord I har fundet. Hvad fortæller ordene om krig?

Ord kan være positivt og negativt ladede

Eksempler på positivt ladede ord: god, glad, frejdig, flot.

Eksempler på negativt ladede ord: ond, sur, doven, grim.

Diskuter om de forskellige ord I har fundet i Hawas historie har positive eller negative betydninger, og forklar hvorfor I mener det?

I skal nu lave et digt ud fra nogle af de ord, som I lige har arbejdet med. Vælg minimum 5 af ordene.

Skriv nu digtet sammen to og to.

Skriv hver især digtet ned og læg et i jeres Hele Verden i Skole-mappe.

Artikelskrivning

Alene

Forestil dig at du er journalist fra en danske avis. Du er i Sierra Leone for at lave en artikel om krigens grusomheder. Pludselig står du selv midt i brændpunktet. Vælg en af følgende 3 scener fra bogen, som du forestiller dig, at du er vidne til:

1. Du gemmer dig i en busk, da Hawas landsby bliver angrebet. Hvad sker der? Hvordan ser der ud, hvordan lugter der osv.?
2. Du har klædt dig ud som oprører og ser derfor alt, hvad der sker med Hawa, mens hun er hos oprørshæren. Beskriv hvad du oplever? Hvad gør og siger oprørslederne? Hvad gør og siger oprørssoldaterne? Hvad gør og siger Hawa? Hvordan ser Hawa ud til at have det?
3. Du står lige ved siden af, da Hawa mødes med sin onkel. Hvad sker der? Hvad siger de til hinanden? Hvordan reagerer de?

Skriv nu artiklen.

Husk:

- artikel skal have en spændende overskrift som blikfang, der fænger avisens læsere
- den skal have en manchete, som kort fortæller om, hvad artiklen handler om

Grupper

Gå sammen tre og tre. Læs hinandens artikler igennem. Giv respons. Hvad fungerer godt? Er der noget, der kan laves om, så artiklen bliver endnu bedre? Er den spændende? Giver den folk i Danmark et indblik i krigen i Sierra Leone?

Når I er færdige med responsarbejdet, retter I artiklen, så den bliver endnu bedre.

Læs artiklen op i klassen eller aflever den til din lærer.

Læg artiklen i din Hele Verden i Skole-mappe

Hawas historie Trin 3

Skriv dagbog

 Alene

Skriv Hawas dagbog, fra tiden mens hun er hos oprørshæren.

Forestil dig at du er Hawa. Beskriv hvad du tænker og føler, og hvad du oplever. Du kan vælge, at skrive om en enkelt dag, en uge eller en hel måned.

Læg dagbogen i din
Hele Verden i Skole-mappe.

Fakta om børnesoldater

FN's Børnekonvention siger, at børn under 15 år ikke må bruges som soldater. Alligevel er over 300.000 børn i verden under 15 år soldater i en regeringshær eller en oprørsstyrke.

Både piger og drenge bruges som soldater.

Børnesoldaterne bliver ofte behandlet meget brutalt for at gøre dem hårde, så de altid gør, hvad de får besked på. Nogle gange bliver børnene tvunget til at begå grusomheder mod deres egen familie.

Børnesoldater får ofte stoffer for at dulme deres følelsesmæssige smerter, så de ikke er bange.

Børnesoldaterne lider ofte af svære følelsesmæssige forstyrrelser som angst, apati, mæredigt, depressioner, koncentrationsbesvær, hyperaktivitet og spiseforstyrrelser.

Børnesoldaterne mister deres barndom og får skader for livet.

UNICEF anslår, at over 10 mio. børn i verden er ramt af traumer som følge af aktiv deltagelse i eller som tilskuere til krig.

Find flere oplysninger på:

www.amnesty.dk

www.dennis-rk.dk

www.redbarnet.dk

www.unicef.dk

Lav et oplæg

    Grupper (4-5 personer)

Gå sammen i grupper og vælg et af følgende emner om krigen, som I gerne vil arbejde i dybden med.

1. Børns rettigheder
2. Borgerkrigen i Sierra Leone
3. Børnesoldater

I kan også selv finde på andre emner.

Sæt jer sammen i grupper og diskuter, hvad I godt kunne tænke jer at vide om emnet. Gå derefter i gang med jeres undersøgelse, hvor I samler forskellige informationer om jeres emne.

Diskuter det indsamlede stof i gruppen og lav en præsentation for resten af klassen. I kan f.eks. lave plancher, transparente, power points, rollespil osv.

En børnesoldats erindringer

En dag i en børnesoldats liv

 Alene

Forestil dig at du er børnesoldaten fra digtet "Jeg har fået nok af det her sted".

Det er aften, og du er træt efter en lang dag. I har angrebet en landsby i dag.

Skriv i 10 min. om, hvad der skete, da I angreb landsbyen. Beskriv specielt dine sanser

og følelser. Hvad så du? Hvilke lyde var der? Hvordan lugtede der? Hvad følte du?

Læs historien op i klassen eller aflever den til din lærer.

Læg historien i din
Hele Verden i Skole-mappe

Et interview med en børnesoldat

 Par

Gå sammen to og to.

Den ene skal være en journalist, som skal skrive en artikel om børnesoldater.

Den anden skal være den børnesoldat, der har skrevet digtet.

Lav nu et interview. Journalisten stiller spørgsmål for at få de oplysninger, som han skal bruge for at kunne skrive sin artikel, og børnesoldaten svarer.

Tag jer god tid og lev jer ind i rollerne. Skriv stikord undervejs. Når interviewet er færdigt, bytter I roller.

Skriv nu hver især en artikel til en dansk avis. Vælg mellem disse muligheder:

- skriv en artikel, hvor du argumenterer for brugen af børnesoldater
- skriv en artikel, hvor du argumenterer mod brugen af børnesoldater.

Brug gerne citater eller stikord, for interviewet med børnesoldaten.

Husk: skriv i 3. person ental.

I må altså ikke skrive "Jeg synes, det er for dårligt..." osv.

Spørg jeres lærer, hvis I er i tvivl om, hvordan I undgår at skrive "Jeg synes.." / "Jeg tror.." osv.

Diskussion

 Grupper (3-5 personer)

Diskuter følgende spørgsmål i grupper:

- Hvornår er man, ifølge jer, gammel nok til at være soldat?
- Hvorfor bliver børn brugt som soldater? Hvilke "fordele" og "ulemper" kan der være for en hær ved at bruge børn som soldater?

- Er det okay at bruge drenge eller piger som soldater? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvordan tror I, det er at være børnesoldat?
- Hvilke problemer tror I, børnesoldater kan få, når krigen er slut?

Fortæl bagefter klassen, hvad I har talt om.

Bookie i diamantminen trin 3

En uheldig dag

  Par

I begyndelsen af historien står der:

”Dette måtte være den værste dag i hans liv” (...)

”Hvis man kunne komme i Guinness rekordbog for at være uheldig, måtte han helt sikkert have verdensrekorden nu!”

Tal med din sidemand. Fortæl om en dag hvor du var rigtig uheldig. Hvad skete der?

      Klassen

Tal i klassen om hvad et problem er.

Hvornår er noget et stort problem?

Hvad kan være store problem for jer?

Hvad kan være store problemer for børn i Sierra Leone?

Kan andre folk bestemme, om ens problem er stort eller lille? Hvorfor/hvorfor ikke?

Analyse af Bookie i diamantminen

    Grupper (3-4)

I skal i gruppen gøre følgende:

Tal om personerne

Skriv 3 tillægsord til hver af følgende personer: Bookie, Jamal, Rosalyn, Sheku, Jum Jum og Sahr. Ordene skal beskrive, hvordan I synes personerne er.

Tal om Miljø/sted

Find ord i teksten, som beskriver Danmark og Sierra Leone. Skriv mindst fem ord ned om hvert land.

Tal om handlingsforløb

Hvornår er historien mest spændende? Hvorfor?

Tal om budskab

Hvad er tekstens budskab? Hvad tror I, forfatteren vil fortælle med historien?

      Klassen

Diskuter I klassen, hvad I har talt om i grupperne.

Bookie i diamantminen trin 3

Skriv dagbog

 Alene

Forestil dig, at du er enten Rosalyn eller Bookie. Skriv dagbog om, hvad der skete den dag, Bookie kom til Sierra Leone. Beskriv dine tanker og følelser, og hvad der er sket i løbet af dagen.

Læs dagbogen højt i klassen.

Læg den i din
Hele Verden i Skole-mappe.

Bookies lektier

  Alene/par

Bookie fik ekstra lektier for, fordi han kom for sent i skole. Biblioteket havde lukket, så han kunne ikke låne den bog, han skulle bruge for at lave sine lektier. I slutningen af historien tænker Bookie, at han ved, hvad han vil skrive om til dagen efter.

Lav Bookies lektier. Han skriver om børnearbejde. Hvad skriver han?

Læs din tekst højt i klassen.

Læg den i din
Hele Verden i Skole-mappe.

Uddannelse for alle trin 3

Politisk Duel

  Par

Gå sammen to og to. To par får tildelt/vælger et af følgende udsagn. Det ene par skal forberede og diskutere argumenter, som taler for sagen, mens det andet forbereder og diskutere modargumenter.

- Hvis skolen er dårlig, er det bedre bare at arbejde!
- Det er okay at gøre oprør, hvis man er uenig i, hvad regeringen gør og beslutter!
- Det er vigtigere, at der kommer mad på bordet end, at børns rettigheder overholdes!
- Det er okay, at lade være med at hjælpe i andre lande, hvis man har problemer i sit eget land!

- Sæt skatten op i Danmark, så vi kan give flere penge i u-landsbistand!
- Det er vigtigt, at piger også kommer i skole!
- Alle har ret til en uddannelse!

Når parrene har deres argumenter på plads, mødes de til duel. En elev i klassen vælges som ordstyrer, mens de elever som ikke er i duel fungerer som publikum. Duellens varighed afhænger af, hvor langt tid I har til rådighed.

Når duellen er slut, vælges der en ny ordstyrer og to nye par går i duel.

Dakar-målene

I år 2000 blev verdens ledere enige om Dakar-erklæringen. Hovedformålet er at sikre at alle børn får adgang til en uddannelse inden år 2015. Nu i 2008 er over halvdelen af tiden gået, men 72 millioner børn går stadig ikke i skole.

1. Tilbud til de yngste

Dårligt stillede børn skal have mulighed for førskoleuddannelse.

2. Alle børn i skole

Alle skal have adgang til gratis grundskoleuddannelse af god kvalitet.

3. Uddan unge og voksne

Lige adgang for unge og voksne til relevant faglig og praktisk undervisning.

4. Halvér analfabetismen

Halvér analfabetismen, særligt hos kvinder, og sikre adgang til fortsat uddannelse for voksne.

5. Piger i skole

Ligestilling mellem kønnene i skolerne og særlig fokus på, at piger fuldfører en grunduddannelse af god kvalitet.

6. God kvalitet

Forbedring af undervisningen, så det højest mulige indlæringsniveau sikres, og alle får et målbart udbytte af undervisningen.

Skriv til avisen

  Alene/Par

I skal skrive en kronik eller et læserbrev. Tag udgangspunkt i en af de følgende valgmuligheder:

1. Vælg et udsagn fra opgaven oven for (Duel), og skriv en kronik eller et læserbrev til avisen, hvor du/I diskuterer udsagnets dilemmaer og paradokser.

2. Alle verdens ledere har med Dakar-erklæringen lovet, at alle børn i verden skal have mulighed for at komme i skole inden 2015. Skriv et læserbrev eller en kronik, hvor du problematiserer at 72 millioner børn stadig ikke går i skole.

Send evt. din kronik eller læserbrev til den lokale avis, skolebladet osv. Send den også gerne til IBIS!

Fakta om Sierra Leone

Areal: 71,740 km²

Landet grænser op til Guinea og Liberia og har 402 km kystlinje til Atlanterhavet.

Hovedstad: Freetown

Sommer - regntid fra maj til december.

Vinter – tørt fra december til april

Hoved eksport: Kakao, kaffe, fisk, diamanter og andre råstoffer.

Sierra Leone er 2. fattigste land i verden

57 % lever for under 6 kr. pr. dag

74 % lever for under 12 kr. pr. dag

Befolkning: 6.145.000

Befolkningsfordeling:

0-14 år: 44,8%

15-64 år: 52,0%

65 år +: 3,2%

Befolkningstilvækst: 2,3 % pr. år

Hver kvinde føder i gennemsnit 6 børn

Religion

Muslimer: 60 %

Kristne: 10 %

Oprindelige religioner: 30 %

Læse- og skrivefærdigheder

Definition: folk over 15 år som kan læse og skrive engelsk, mende, temne, eller arabisk
mænd 46,9%, kvinder 24,4%, alle 35,1%

Borgerkrig: 1991 - 2002

2. mio. mennesker måtte flygte (1/3 af befolkningen.)

50.000 mennesker døde under borgerkrigen.

30.000 civile blev lemlæstet gennem amputation af lemmer og udsat for andre fysiske grusomheder.

Tusinder af børn blev tvunget ind i krigen som børnesoldater

*Kilder: The world Factbook,
UK Foreign Office - Country Profiles*

Priser i Sierra Leone

En sodavand	2 kr.
En busbillet i Freetown	2,50 kr.
Et par plastiksandaler	10 kr.
En kylling	25 kr.
En skolebog	40 kr.
Månedsløn for børne der arbejder	150 kr.
Månedlig indkomst for en gennemsnitlig familie.(Folk på landet kan derudover dyrke lidt af deres egen mad)	250 kr.
En mobil telefon	350 kr.
Månedsløn for en lærer	400 kr.
En cykel	518 kr.

Links til hjemmesider

Børnekonventionen:

www.unicef.dk

Børnearbejde:

www.ibis.dk

www.stopchildlabour.eu (på engelsk)

www.unicef.dk

Spil om børnearbejde:

www.redbarnet.dk/Default.aspx?ID=3939

Børnesoldater:

www.soldierboy.dk

www.amnesty.dk

www.dennis-rk.dk

www.u-land.dk

www.redbarnet.dk

Kombineret materiale:

Undervisningsmateriale om krigens regler

Røde Kors skoletjeneste www.dennis-rk.dk

100% i skole-spillet

100% i skole-spillet illustrerer årets tema Stop Børnearbejde – 100% i skole. Spillet sætter fokus på, at det ikke er en selvfølge, at alle børn verden over kommer i skole. Gennem spillet kan man bl.a. få indblik i, hvorfor mange børn i Sierra Leone ikke kommer i skole, og hvad der kan gøre det lettere for børnene at komme i skole.

Det tager ca. 20 minutter at spille. Det kræver, at I kan læse eller får jeres lærer til at læse højt. Spillet er velegnet til alle klassetrin.

Materialer

- Spillepladen findes på lærermaterialets bagside. Kopier den evt. i A3 størrelse. Spillepladen kan også findes i farver på www.ibis.dk/abc
- Spillebrikkerne kopieres, klippes ud og limes evt. på pap eller korkpropper, så de holder bedre.
- Der er både positive og negative prøv-lykken-kort. De negative prøv-lykken-kort er handlinger, som forhindrer spilleren i at komme i skole. De positive prøv-lykken-kort hjælper spilleren med at komme hurtigere i skole.
- I skal bruge en terning for at spille spillet.

Fremgangsmåde

- I skal dele jer op i grupper af 2-6 personer. Hver gruppe skal bruge spilleplade, Prøv-lykken-kort, brikker og en terning.
- Vælg hver en spillebrik.
- I slår efter tur med terningen og rykker det antal øjne, terningen viser.
- Hvis man lander på et sort felt, trækker man et prøv-lykken-kort, læser teksten og flytter sin brik efter instruksenen. Herefter lægges kortet nederst i bunken.
- Hvis en spiller lander på feltet En Ny Fremtid kan spilleren tage genvejen og komme hurtigere i skole.
- Når spillet er slut, kan I tale om, hvad der skete undervejs. Hvilke prøv-lykken-kort synes I var bedst og hvilke var dårligst? Kan kortene inddeles i kategorier? Diskuter gerne med hinanden hvorfor der er forskel på kortene, og hvorfor der er flere kort fra den negative kategori.

I kan også spille sammen i klassen ved at kopiere spillepladen over på en overhead og dele klassen op i to hold.

Prøv-lykken-kort

Det er regntid og vejen til skolen er oversvømmet.
Ryk 2 felter tilbage

Din familie har valgt at sende din ældre bror i skole i stedet for dig.
Vent en omgang

Din lillebror er nu blevet gammel nok til at hjælpe til derhjemme, og derfor skal du ikke hjælpe så meget som før.
Ryk 1 felt frem

Din familie har hørt, at de andre børn lærer rigtigt meget i skolen.
Ryk 3 felter frem

Du skal hjælpe din mor med at sælge sandaler på markedet.
Ryk 2 felter tilbage

Din mor er blevet syg, så du skal passe dine søskende i stedet for at gå i skole.
Ryk 2 felter tilbage

Du blev bidt af en slange på vej til skole.
Du er blevet syg.
Vent en omgang

Du er blevet sendt hen for at bo hos din tante, men hun sender dig ikke i skole.
Ryk 3 felter tilbage

Der er ingen lærer i din landsby, og du må vente på, at der kommer en ny.
Vent en omgang

Du er forældreløs og sulten. Derfor bruger du hele dagen på at tigge penge til mad.
Ryk 4 felter tilbage

Dine forældre døde under borgerkrigen, og du har ingen penge til at komme i skole.
Ryk tilbage til start

Der er for langt til den nærmeste skole, og dine forældre synes det er for farligt at gå alene til skolen.
Ryk 2 felter tilbage

Danske børn samler ind til En Ny Fremtid skole, og du får nu mulighed for at komme i skole.
Ryk 4 felter frem

Din nabo har lært dig at læse en lille smule.
Slå igen

Du har mistet et ben under krigen og
kan ikke gå den lange vej til skolen.
Ryk 4 felter tilbage

Du er flygtet under krigen og er nu for
gammel til at starte i den almindelige skole.
Ryk 3 felter tilbage

Din familie har ikke råd til en skoleuniform.
Ryk 2 felter tilbage

Du blev taget til fange under krigen og
er nu for gammel til at starte i
den almindelige skole.
Ryk 4 felter tilbage

Du har arbejdet i diamantminen hele
formiddagen og er for træt og
sulten til at gå i skole.
Vent en omgang

Der er fundet diamanter i nærheden.
Du er blevet sat til at grave efter
diamanter i stedet for at gå i skole.
Ryk 3 felter tilbage

Din familie får en cykel, og du har nu
mulighed for både at komme i skole
og hjælpe til i marken derhjemme.
Slå igen

Der er kommet en ny dygtig lærer, så
din far vil nu prøve at få dig i skole.
Ryk 2 felter frem

Din far har solgt sin sidste ged
for at få penge til dine skolebøger.
Slå igen

Der bliver bygget en skole i din landsby.
Ryk 3 felter frem

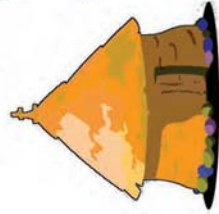
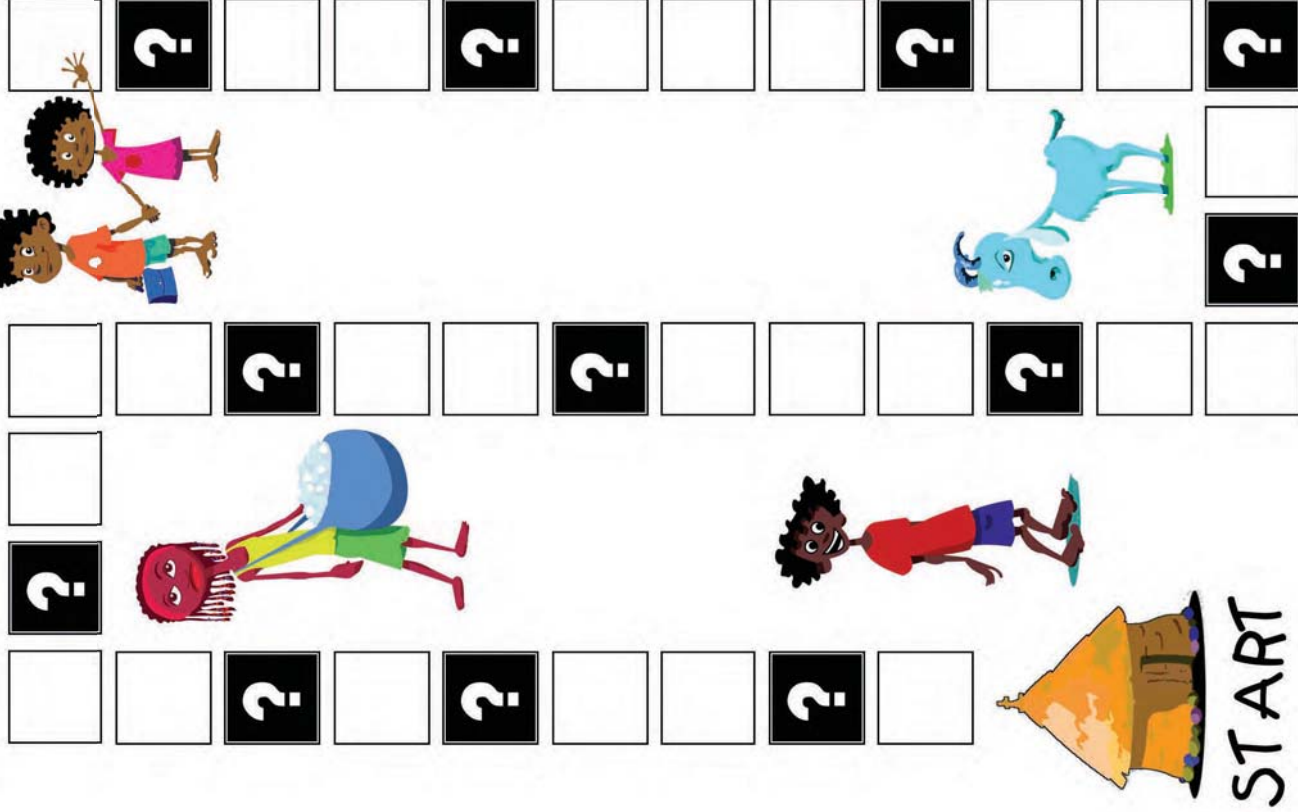
Din familie synes, det er vigtigt,
at du kommer i skole.
Ryk 2 felter frem

Din far dør pludseligt og
du skal nu arbejde i marken.
Ryk 5 felter tilbage

Prøv lykken

Prøv lykken

START

ΣΑΛ

Hent spillepladen i farver på www.ibis.dk/verdeniskole